

Houston Feza Merkezi'nin Halkla Münasebetler Bürosu yetkililerinden Glenn Lung, feza çalışmalarının Apollo safhasına nasıl ulaştığını bir Türk gazetecisine anlattı. Glenn Lung, Apollo-8'in uzaya fırlatılmasından önce kendisiyle görüşen Yeni Gazete'nin Ankara Bürosu Şefi Oktay Ekşi'ye, 1958'den bu yana yapılan çalışmaları ve denemelerin amaçlarını özetliyor, Apollo-10 uçuşundan ay yolculuğunu kesinlikle gerçekleştirmesinin beklendiğini açıklıyordu. Glenn Lung, Oktay Ekşi'ye özetle şunları anlatmıştır :

mercury'den apollo'ya

«...Amerikan Uzay Araştırmaları Programı üç safhali olarak ilân edilmişti. Birinci safhasının adı : MERCURY, ikinci safhasının adı : GEMİNİ, üçüncüsü de, APOLLO idi.

Programın tamamının hedefi, Ay'a insan yollamak ve geri getirmektir. Bu amacı gerçekleştirmek için, her safhada çeşitli problemlerin kısmen olsun çözümlenmesi gerekiyordu.

MERCURY SAFHASI

Önce, Dünya çevresinde bir yörüngeye, içinde insan bulunan bir uyduyu yerleştirmek mümkün mü, değil mi meselesini çözmek gerekiyordu. 5 Ekim 1958'de başlayan Mercury safhası zarfında evvelâ insansınız, sonra da insanlı uydular Dünya çevresinde bir yörüngeye yerleştirildiler. Bu safhada, vörüngedevken müsabade edilen «ağırsızlık» ile, fezaya fırlatma ve geri dönme sırasında hissedilen yüksek çekim güçlerinin insanın faaliyetlerini engellemediği anlaşıldı. Ağırlığı olmayan insanın gıda alabileceği tesbit edildi.

GEMİNİ SAFHASI

Artık, ikinci safhaya geçilebilirdi. Nitekim tek astronotlu uçuşlar yerine, Geminî safhasında, çift astronotlu uçuşlar başladı. Böylece uzay gemisinin hareketlerinin astronotlar tarafından düzenlenebileceği, değiştirilebileceği ispatlandı. İki ayrı feza gemisinin fezada buluşabilecekleri tesbit edildi. Astronotların birinin, feza gemisini terkedip, boşlukta bir süre kalabileceği bu sırada feza gemisinde meydana gele-

Houston Uzay Kontrol Merkezi... Her denemede yeni bir heyecan... Uzay denemelerinin aktıbeti hakkındaki haberlerin bu merkeze ulaşması için 2-3 saniye yeterli olmaktadır. Resimde Kontrol Merkezinden bir köşe...

bilecek arızaları tamir edebileceği anlaşıldı. Astronotların, yeryüzüne iniş noktasını tayine de muktedir olduğu ortaya çıktı. Artık üçüncü safhaya geçilebilirdi...

APOLLO SAFHASI

Ay yolculuğunun, APOLLO safhasında gerçekleşmesi programlaştırılmıştı. Ancak çözümlenecek daha birçok problem vardı. Bir defa, Ay'a yapılacak yolculuğun son yanı, diğer bir deyişle, Ay'a iniş kısmı ha-

AY Hakkında Neler Biliyorsunuz?

İnsanoğlunun Ay'a önümüzdeki birkaç yıl içinde gideceğine muhakkak nazarıyla bakıldığı şu günlerde, Ay hakkında neler bildiğinizi hiç düşündünüz mü? BİLİM ve TEKNİK aşağıdaki «bilgi testi» ile sizlere bu konuda yardımcı olmaya çalışmaktadır. Testte, (a) (b) (c) şeklinde sıralanan cevapların sadece biri doğrudur. Doğru cevapları Derginizin.. 32 nci sayfasında bulacaksınız. Sınız.

Soru 1: Ay'da bir günde, üç övün tıkabasa yemek yerseniz, bu yemek,

- (a) Sizi şişmanlatır
- (b) Sizi doyurmaz
- (c) Etkisi dünyadakinden pek farklı olmaz

Soru 2: Ay'da sıcaktan ve soğuktan korunmak gereklidir. Gece ile gündüz arasındaki ısı farkı, yaklaşık olarak,

- (a) 140° C'tir
- (b) 277° C'tir.
- (c) 400° C'tir.

Soru 3: Ay hakkında,

- (a) Gıda maddelerini dondurarak kurutma, dünyadakinden daha etkili ve daha ucuza malolur.
- (b) Yağlı boya daha çabuk katılır ve kurur
- (c) Su, daha yüksek bir derecede kaynar.

Soru 4: Bilimsel araştırma Ay'daki vakumdan özellikle

- (a) Madde üzerinde yapılan araştırmalarda
- (b) İnce-film endüstrisinde

(c) Metalurji alanında yararlanılabileceğini ortaya koymuştur
Soru 5: Ay'da,

- (a) Kalp hastaları
- (b) Şeker hastaları
- (c) Akciğer hastaları

için mükemmel bir hastahane yapılabilir.

Soru 6: Ay'a yerleştirilecek bir teleskopla yıldızlara bakınız,

- (a) Yıldızları yalnız geceleri görebilirsiniz
- (b) Işığı yayacak hava tabakası olmadığından yıldızları göremezsiniz
- (c) Doğrudan doğruya güneşe bakmamak kaydıyla, yıldızları, hem geceleri, hem de gündüzleri görebilirsiniz

Soru 7: Surveyor 5'in yaptığı analize göre, ayın yüzünü kaplayan kayalar,

- (a) Granit'tir
- (b) Bazalt'tır
- (c) Terkibi bilinmeyen bir birleşim'dir.

Soru 8: Ay'da bir golf topuna, dünyada golf oynarken vurabileceğiniz bir hızla vursanız,

- (a) Top, dünyada ne kadar mesafeye giderse, Ay'da da aynı mesafeye gider
- (b) Topu, Ay çevresinde bir yörüngeye sokarsınız
- (c) Top, yeryüzünde gidebileceğinden, çok daha uzak bir mesafeye gitmiş olur.

riç, her safhası kademe kademe denenmeliydi. Meselâ Ay yolculuğunda kullanılacak Kumanda Kabini Dünya çevresinde bir yörüngeye yerleştirmeli, sonra salimen geri getirilebilmeliydi. Keza, Ay'a incek olan «Ay'a İniş Kabini» de fezaya fırlatılmalı. Dünya yörüngesinden çıkıp Ay'ın yörüngeğine girerken astronotların bu kabine geçip geçemeyecekleri denenmeliydi. Sonra uzay gemisinin üç önemli bölümü yani, Kumanda Kabini, Hizmet Kabini ve Ay'a İniş Kabini'nin Ay yörüngeğine yerleştirilip, yerleştirilemeyeceği anlaşılmalıydı. Ay'ın ışısız yüzü ile iniş sırasında yararlanılacak ışıklı yüzü yakından incelenmeliydi. Ay'a iniş yerleri bizzat Astronotlar

tarafından önceden seçilmeliydi. Bütün bunlardan sonra astronotların Ay'dan Dünyaya dönerlerken atmosfere nasıl girecekleri iyice tesbit edilmeliydi. Zira atmosfere girişte yapılacak en küçük hata astronotları ölüme sürükleyebilirdi...

Apollo safhasında, şimdiye kadar hemen her problem çözüme bağlanabilmişti. Ancak Ay çevresinde bir yörüngeye yerleşmek, sonra bu yörüngeden kurtulup yenden dünyaya dönmek-tabii bu arada, tehlikeli atmosfere giriş denemesini de geçirmek- mümkün mü, değil mi, bu bilinmiyordu. İşte bu Ayın 21'inde yapılacak deneme bu sorulara olumlu cevaplar aramak hedefini güdüyordu...